

Сучасні проблеми економіки та підприємництва. Випуск 11, 2013

Кривда О.В.

кандат экономических наук, доцент НТУУ «КПИ»

Григораш Г.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

СЕБЕСТОИМОСТЬ ПРОДУКЦИИ И ВЫЯВЛЕНИЯ РЕЗЕРВОВ ЕЕ СНИЖЕНИЯ

В данной статье рассматривается понятие расходов предприятия, себестоимости продукции предприятия и выявления возможных резервов ее снижения.

Ключевые слова: себестоимость продукции, затраты предприятия, калькуляция расходов, резервы снижения себестоимости.

Krivda O.V.

candidate of economic sciences NTU «KPI»

Grigorash G.A.

student FMM NTU «KPI»

UNIT AND EXPOSURE OF BACKLOGS OF HER DECLINE COST

The concept of charges of enterprise, unit of enterprise and exposure of possible backlogs of her decline cost is examined in this article.

Keywords: unit, expense of enterprise cost, calculation of charges, backlogs of decline of prime price.

Круш П.В.

к.е.н., профессор ФММ НТУУ «КПИ»

Шевчук О.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

У даній статті розглянуто фінансовий стан та його роль у ефективності господарської діяльності підприємства, шляхи поліпшення фінансового стану підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, аналіз фінансового стану, резерви зростання прибутку, продуктивність праці, шляхи поліпшення фінансового стану підприємства.

Вступ. Актуальність даної тематики обумовлена необхідністю ефективного управління діяльністю підприємств в умовах сучасного стану економіки, недосконалістю теоретичного, методичного та законодавчого

забезпечення ефективного функціонування підприємств, а також антикризового управління, удосконалення політики держави в галузі оздоровлення реального сектору економіки, що сприятиме підвищенню фінансової безпеки, як окремих вітчизняних підприємств, так і економіки в цілому.

Кожне підприємство має забезпечити такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно стабільно зберегло б здатність безперервно виконувати свої фінансові зобов'язання перед своїми діловими партнерами, державою, власниками, найманими працівниками. Набуваючи в ринкових умовах справжньої фінансової незалежності, несучи реальну економічну відповідальність за ефективність господарювання і своєчасне виконання фінансових зобов'язань, підприємство здатне досягти стабільності своїх фінансів лише при суворому додержанні принципів комерційного розрахунку, головним серед яких є зіставлення витрат і результатів, одержання максимального прибутку за мінімальних витрат. Саме ця умова є визначальною для формування фінансового стану підприємства [6].

Питання оцінки фінансового стану підприємств розглядалися у працях зарубіжних науковців і практиків, зокрема: М.І.Баканова, І.Т.Балабанова, О.М.Волкової, А.І.Ковальова, В.В.Ковальова, М.Н.Крейніної, Е.А.Маркар'яна, Д.С.Молякова, В.П.Привалова, В.М.Родіонової, Н.О.Русак, В.А.Русак, Р.С.Сайфуліна, Г.В.Савицької, М.О.Федотової, А.Д.Шеремета, Л.Бернстайна, А.Гропелі, Т.Карлін, Б.Коласс, Е.Нікбахта, Е.Хелферта та ін.

Постановка завдання. Підприємства, здійснюючи свою діяльність, несуть повну відповідальність за своїми зобов'язаннями перед ланками фінансово-кредитної системи, постачальниками, власними працівниками, а також за результатами виробничо-фінансової діяльності. Це зумовлює необхідність ефективного управління підприємством та підтримки його фінансового стану.

Фінансовий стан є результатом взаємодії усіх елементів фінансових відносин, що виникають у підприємства в процесі його господарської діяльності, і характеризується як розміщенням і використанням активів, так і джерелами їх формування.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) підприємства, які можна виявити тільки на підставі аналізу фінансового стану підприємств. Тому виникає необхідність у систематичному аналізі фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості.

Отже, метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів збільшення його прибутковості та платоспроможності.

Таким чином, метою статті є розробка шляхів покращення фінансового стану підприємства.

Результати дослідження. Фінансовий стан підприємства необхідно систематично й всебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці - за ряд періодів, дасть змогу визначити негативні тенденції у фінансовій діяльності та способи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення. Метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка напрямів його розвитку та вивчення його реального фінансового стану і з'ясування можливостей підвищення ефективності функціонування за допомогою проведення раціональної фінансової політики. Неefективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції, до невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства.

Метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка фінансового стану підприємства на підставі виявлених результатів. Фінансовий стан оцінюється насамперед на основі статей бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати [2].

Таким чином, фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових результатів.

Покращення фінансового стану підприємства можна досягти завдяки збільшенню його прибутку. Збільшувати прибуток можна за допомогою багатьох факторів. Резерви зростання прибутку - це кількісні можливості збільшення прибутку завдяки:

- збільшенню ціни на продукцію, надані послуги та виконану роботу;
- аналізу використання ресурсів підприємства, собівартості виготовленої продукції;
- збільшенню обсягу реалізації продукції;
- зменшенню витрат на реалізацію продукції (товарів, послуг).

Збільшення ціни на продукцію, надані послуги, виконану роботу не завжди є доцільним і не варто використовувати, оскільки в умовах пануючого кризового стану економіки країни, а також конкуренції на ринку покупці не можуть та не хочуть переплачувати за надані послуги, виконану роботу, товари.

Ще одним напрямом у пошуку резервів зростання прибутку є аналіз використання ресурсів підприємства, собівартості виготовленої продукції.

Збільшити обсяг власних фінансових ресурсів можна шляхом:

- зменшення суми постійних витрат на утримання управлінського персоналу, ремонт основних засобів;
- зниження рівня змінних витрат за рахунок скорочення чисельності персоналу і зростання продуктивності праці;

- прискореної амортизації основних засобів;
- реалізації не використовуваного майна [3].

Одним з основних і найбільш радикальних напрямів фінансового оздоровлення підприємства є пошук внутрішніх резервів збільшення прибутковості виробництва і досягнення беззбиткової роботи за рахунок більш повного використання виробничої потужності підприємства, підвищення якості і конкурентоспроможності продукції (товарів, послуг), зниження її собівартості, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат і втрат.

Основну увагу при цьому необхідно приділити питанням ресурсозбереження: впровадженню прогресивних норм, нормативів і ресурсозберігаючих технологій, використанню вторинної сировини, організації діючого обліку і контролю за використанням ресурсів, вивченню і впровадженню передового досвіду в здійсненні режиму економії, матеріального і морального стимулювання працівників за економію ресурсів і скорочення непродуктивних витрат і втрат.

Резерви зниження витрат, виявлених за кожною статтею витрат за рахунок конкретних організаційно-технічних заходів (поліпшення організації праці), будуть сприяти економії заробітної плати, енергії тощо [5].

Сума економії витрат із оплати праці в результаті впровадження організаційно-технічних заходів збільшиться на відсоток відрахувань від фонду оплати праці, що включаються у собівартість продукції (єдиний податок).

Продуктивність праці – це один із факторів, що впливає на витрати підприємства. При цьому необхідно враховувати, що зниження витрат багато в чому визначається правильним співвідношенням темпів зростання продуктивності праці і збільшення заробітної плати. Зростання продуктивності праці повинне випереджати зростання заробітної плати, забезпечуючи тим самим зниження витрат підприємства.

Також важливо скорочувати загальновиробничі та адміністративні витрати. Це, перш за все, спрощення і здешевлення апарату управління, економія на управлінських витратах, а також скорочення витрат на заробітну плату допоміжних і підсобних робітників.

Основними резервами зменшення собівартості продукції (товарів, послуг) є: збільшення обсягів виробництва, скорочення витрат на реалізацію за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, ощадливого використання матеріальних, енергетичних та трудових ресурсів.

Зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції - основний резерв збільшення прибутку підприємства. Зменшити витрати на виробництво можна завдяки технічним і технологічним заходам [4].

Основними джерелами резервів підвищення рівня рентабельності продукції є збільшення суми прибутку від реалізації продукції, зниження собівартості товарної продукції. Для підрахунку резервів збільшення рентабельності продажів може бути використана наступна формула:

$$P^R = R_m - R_\phi = \frac{\Pi_\phi + P^\Pi}{C_m} - \frac{\Pi_\phi}{B_\phi}, \quad (1)$$

де P^R — резерв зростання рентабельності;

R_m — рентабельність можлива;

R_ϕ — рентабельність фактична;

Π_ϕ — фактична сума прибутку;

P^Π — резерв зростання прибутку від реалізації продукції;

C_m — можлива собівартість продукції з урахуванням виявлених резервів;

B_ϕ — фактична сума витрат по реалізованій продукції.

То ж аналізуючи витрати на виробництво продукції, знаходимо резерви їх зниження, які водночас є і резервами збільшення прибутку [1].

Також важливим резервом для покращення фінансового стану підприємства є скорочення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства.

Висновки. Кожне підприємство намагається досягти стійкого фінансового стану, тобто забезпечити ефективне використання фінансових ресурсів, що є гарантом своєчасності розрахунків з постачальниками, бюджетом та іншими ланками фінансової системи, подальшого економічного та соціального розвитку підприємства. Тому фінансова діяльність підприємства повинна бути спрямована на забезпечення систематичного надходження та ефективного використання фінансових ресурсів, досягнення оптимального співвідношення власних, позичених і залучених фінансових ресурсів.

Таким чином, можна сказати, що аналіз фінансових результатів діяльності підприємства і ефективне управління ними є однією з найважливіших галузей аналітичної роботи підприємства, що є його «візитною карткою» у співпраці з іншими господарюючими суб'єктами, як вітчизняними, так і зарубіжними.

Список використаних джерел

1. Акулов М., Нечипоренко Я. Оцінка ліквідності та фінансової стійкості суб'єкта господарювання // Проблеми і перспективи розвитку економічного регіону, галузі, підприємства. – 2009 р. – № 4. – С 3-6.
2. Бандурка О. М. та ін. Фінансова діяльність підприємств: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. - К.:Либідь, 2004.- 227 с.
3. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємства. Навчальний посібник.- К : КНЕУ, 2000. – 325 с.
4. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навчальний посібник. – Київ: ЦУЛ, 2005. – 428 с.
5. Мошенський С. З., Олійник О. В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. д. е. н., проф.,

Заслуженого діяча науки і техніки України Ф. Ф. Бутинця.- 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2007.- 704 с.

6. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. Поддєрьогін А. М.- 5-те вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2006. - 546 с.

Круш П.В.

к.э.н., профессор ФММ НТУУ «КПИ»

Шевчук О.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ПУТИ УЛУЧШЕНИЯ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

В данной статье рассмотрено финансовое состояние и его роль в эффективности хозяйственной деятельности предприятия, пути улучшения финансового состояния предприятия.

Ключевые слова: финансовое состояние предприятия, анализ финансового состояния, резервы роста прибыли, производительность труда, пути улучшения финансового состояния предприятия.

Krush P.V.

candidate of economic sciences, professor of FMM NTUU «KPI»

Shevchuk O.A.

student of FMM NTUU «KPI»

WAYS OF IMPROVEMENT OF THE FINANCIAL STATE OF ENTERPRISE

In this article the financial consisting and his role is considered of efficiency of economic activity of enterprise, ways of improvement of the financial state of enterprise.

Keywords: financial state of enterprise, analysis of the financial state, backlogs of growth of income, labour productivity, ways of improvement of the financial state of enterprise.

Лазоренко Т.В.
доц., к.е.н. НТУУ «КПІ»
Токарєв М.Л.
студент ФММ НТУУ «КПІ»

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

У даній статті проаналізовано сутність основних підходів до управління персоналом, досліджено роль кадрових відносин в системі управління персоналом. Визначено, що управління людиною в організації виключно складна, але в той же час відповідальна і важлива для організації справа.

Ключові слова: персонал, управління персоналом, підходи, кадрові відносини, керівництво, працівники

Вступ. У сучасних умовах в теорії управління організацією відбувається істотна зміна загальної парадигми управління. Сьогодні персонал розглядається як основний ресурс організації, що в значній мірі визначає успіх всієї її діяльності, яким треба грамотно управляти, створювати оптимальні умови для його розвитку, вкладати необхідні засоби.

Теоретичним, методологічним і практичним аспектам управління персоналом підприємств присвячені праці таких зарубіжних авторів як Е.Альтмана, В. Бівера, М. Хаммера, Д.Чампі, Р. Хіта, Дж. Фулмера, І.Бланка, В.Кошкіна, Е. Короткова, Ю.Бригхема, Е. Уткіна, Г. Іванова, О. Ковальова, Г.Курошевої, О. Градова, Н.Родіонової та інших, що дозволяє опанувати цей досвід та використати його у вітчизняній практиці.

Проблемам кадрової політики підприємств присвячено ряд досліджень українських науковців, серед них слід зазначити праці таких учених, як О.Терещенка, Л. Лігоненко, М. Долішнього, В. Гончарова, О. Кузьміна, Є. Бойка, І.Школи, О. Ареф'євої, В. Герасимчука, В. Петренка, О. Мозенкова, В. Василенка, П. Беленького, О. Тридіда, В. Прохорової, І. Лукінова, О. Пушкаря, О. Проскури, О. Третяка, Ю.Шембеля, А. Штангрета, В. Короля, В. Байцима, О. Іваниці та інших.

Постановка задачі. Мета статті – проаналізувати еволюцію концептуальних підходів в управлінні персоналом, дослідити основні підходи до управління персоналом, визначити суть кадрових відносин та дій суб'єкта управління

Результати дослідження. Класичний підхід до управління персоналом одержав назву управління кадрами. Він характеризується орієнтацією на авторитарний стиль керівництва людьми; прагненням до мінімізації витрат на залучення, підвищення кваліфікації кадрів, розв'язання соціальних питань; використанням переважно грошових стимулів; індивідуальною організацією праці та її твердою регламентацією; зосередженістю кадрових служб виключно на роботі з документами, що не виходить за рамки фіксації